

van de hoeveelheid residu vermoedelijk van invloed is op den duur der nawerking van Gesarol moet hierin waarschijnlijk de verklaring gezocht worden voor het feit, dat bij enkele proeven van den Plantenziektenkundigen Dienst de nawerking minder dan een maand is geweest. Bij bedoelde proeven is gebruik gemaakt van een automatisch werkende rugpulverisator en er is volgens de regelen der kunst gespoten. Het was daarbij niet mogelijk in één keer meer dan $\frac{1}{2}$ gram Gesarol per m^2 aan te brengen. Op deze wijze zouden herhaalde bespuitingen noodig zijn om tot 2 gram per m^2 te komen. Eenvoudiger is om de concentratie van de sproei-vloeistof viermaal zoo sterk te nemen, dus op te voeren tot 4 % door één carton à 400 gram Gesarol in 10 liter water op te lossen in plaats van in 40 liter water. Op deze wijze kan men door een éénmalige bespuiting 2 gram Gesarol per m^2 aanbrengen.

Wat betreft het onder punt 5 genoemde heb ik ervaren, dat de vliegen door het spuiten verontrust worden, doch na de bespuiting wel weer op de ruggen der staldieren en ook op andere deelen van het lichaam gaan zitten, maar dat de koeien enz. dan geen moeite meer doen om de vliegen te verjagen, waaruit afgeleid kan worden, dat het Gesarol de vliegen vrijwel onmiddellijk den lust tot steken ontnemt. Bij één proef van den Plantenziektenkundigen Dienst, waarbij de temperatuur in den stal ruim 70 °F was, vertoonde reeds na 20 minuten een groot aantal vliegen verlamingsverschijnselen (onzekere gang en onzekere bewegingen makend) en enkelen lieten zich al vallen. Bij een andere proef, waarbij de temperatuur lager was, verliepen deze processen langzamer.

Klachten over het minder goed oplossen van Gesarol zijn gebleken te berusten op een niet juist opvolgen van de gebruiksaanwijzing. Men moet het poeder namelijk eerst met een weinig water aanmengen tot een papje en daarna circa 10 minuten laten staan alvorens het tot de gewenschte sterkte te verdunnen.

Onder de veehouders blijkt veel belangstelling te bestaan voor goede vliegenbestrijdingsmiddelen. In dit verband is het van belang te vermelden, dat in Horstermeer, waar de koeien gedurende het geheele jaar op stal gehouden worden, de stallen reeds in loonsproeibedrijf van vliegen gezuiverd worden door middel van Gesarol. In de waterrijke streken van Noord-Holland worden o.a. konijnenhokken met succes gezuiverd van steekmuggen (familie *Calcidae*) door spuiten met Gesarol.

Behalve Gesarol-spuitmiddelen is ook een Gesarol-stuifmiddel in den handel; dit laatste is echter minder geschikt voor bestrijding van vliegen in veestallen dan de spuitmiddelen. Ten eerste is het stuifmiddel minder werkzaam gebleken voor dit doel, ten tweede is de nawerking korter, doordat het minder goed aan de wanden en den zolder hecht en ten derde vraagt een behandeling ermede meer materiaal, waardoor het duurder in het gebruik is dan de Gesarol-spuitmiddelen. Gesarol M is speciaal bedoeld voor het gebruik tegen vliegen in veestallen, maar ook het gewone Gesarol voldoet uitstekend voor dit doel.

Bennekom, Maart 1944

UIT DE BUITENLANDSCHE LITERATUUR

BESTRIJDING VAN KLEEDERMOTTEN

F. Stellwaag, Eine einfache und wirksame Bekämpfung der Kleidermotten. Anzeiger für Schädlungskunde, XIX. Jahrg. 1943, Heft 10/12.

Gebleken is dat Gesarol en andere daarmee verwante stoffen zeer goed bruikbaar zijn voor de bestrijding van kleedermotten. De eieren worden er niet door

gedood, maar de pas uitgekomen rupsjes werden binnen 24 uur voor 100 % gedood, als zij bij het zich bewegen over het weefsel met het verstoven poeder of met de stof, die na verdamping van de vloeistof op het weefsel achterbleef, in aanraking kwamen. Dit gold vooral voor jonge rupsjes; de uitwerking op oudere rupsen was veel geringer. Motten werden, als zij met de stof in aanraking kwamen ook snel en afdoende gedood.

Daarom kan de behandeling van kleden, tapijten, bont e.d. met Gesarolpoeder of met andere gechloreerde koolwaterstoffen van het Gesaroltype (genoemd worden het praeparaat 2055 der firma SPIESS en het middel 4179 der I.G. Farben) zeer aanbevolen worden voor het motvrij maken ervan. De kleden enz. moeten vóór het opbergen stevig afgeborsteld en daarna met het poeder bestoven worden. Indien geen stuifapparaat beschikbaar is, kan met behulp van een stukje stofgaas ter grootte van een zakdoek het poeder erover uitgeschud worden. Het poeder tast het weefsel niet aan, is voor den mensch niet vergiftig en kan later door stofzuigen of borstelen verwijderd worden.

De mogelijkheid wordt geuit, dat de genoemde middelen ook werkzaam kunnen zijn en gebruikt zullen kunnen worden ter bestrijding van andere motsoorten, van den kever *Nyctus hololeucus* e.a.

N. VAN POETEREN

O. KAUFMANN, *Die Gesunderhaltung der Rapspflanze als Mittel zur Vermeidung starker Rapsglanzkäferschäden*. Mitteilungen aus der Biologischen Reichsanstalt für Land- und Forstwirtschaft, Sept. 1942, Heft 66, 36 blz.

In deze publicatie wordt een indirecte bestrijdingswijze der koolzaadglanskever ontwikkeld. Door maatregelen te nemen, waardoor de physiologische verzwaking van de koolzaadplant verminderd wordt, kan men de schade der koolzaadglanskever aanmerkelijk beperken.

In de eerste plaats wordt de morfologie en de ontwikkeling der koolzaadplant vrij uitvoerig behandeld. Aan de hand van nauwkeurige veldwaarnemingen blijkt, dat het potentiaal der koolzaadplant enorm veel grooter is dan zijn prestatie. Bij een aantal planten van ± 50 per m² en 32 hauwen per plant, waarin 25 korrels, is de opbrengst 2000 kg per ha. Iedere plant heeft echter den aanleg voor ruim 4500 bloemen, dus $\pm \frac{3}{4}$ pro mille der bloemen en knoppen brengt het uiteindelijk tot de vorming van een hauw. Het regeneratievermogen zal dus groot zijn, maar conditie hiervoor is, dat de plant zich krachtig en gezond kan ontwikkelen.

Verder worden de gedragingen der kever op het veld en de verhouding tusschen plant en kever nagegaan.

Aan de hand van veldwaarnemingen is een tabel opgesteld, waarin de invloed van het weer, de plant en de kever op den omvang der schade is af te leiden.

Dit schema levert een goed overzicht van de mate, waarin de verschillende factoren de schade beïnvloeden.

Al deze beschouwingen vormen als het ware de inleiding tot de kern der publicatie, nl. welke maatregelen moeten genomen worden om een gezond en krachtig koolzaadgewas te krijgen, waardoor het in staat is de schade der koolzaadglanskever op te vangen. Er worden enkele goede cultuurmaatregelen aan de hand gedaan.

Het geheel is een zeer lezenswaardige publicatie welke, vooral wat het laatste gedeelte betreft, geheel op de practijk is afgestemd.

Ir A. C. LEENDERTZ